

Utbildningsinspektion i Lane Ryrs skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Bedömningar	2

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Lane Ryrs skola och besökt skolan den 12 september 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I skolan intervjuades rektorn, områdeschefen, elever, lärare och övrig personal samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga årskurser och verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Lane Ryrs skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	22
Grundskola	90

Källa: Rektorn vid Lane Ryrs skola.

Lane Ryrs skola har elever i förskoleklass och i grundskolans årskurser 1–6. Verksamheten är huvudsakligen organiserad i åldersblandade klasser. I anslutning till skolan finns det fritidshem. Denna verksamhet bedöms i en särskild verksamhetsrapport. Många elever åker skolskjuts till skolan.

Lane Ryrs skola ligger ca en mil från centralorten Uddevalla och tillhör skolområde Öster - Söder. Eleverna fortsätter huvudsakligen sin skolgång vid skolområdets grundskola för årskurserna 7–9, Äsperödsskolan.

Skolan ligger nära naturområden och det finns goda möjligheter till lek och aktivitet.

Den pedagogiska personalen och eleverna arbetar i två arbetslag. Ett arbetslag omfattar förskoleklass samt årskurserna 1–3 och det andra årskurserna 3–6.

Skolan har inte någon elev med annat modersmål än svenska.

Bedömningar

Samlad bedömning

Vid Lane Ryrs skola ges eleverna i förskoleklassen goda möjligheter till utveckling och lärande och en grund för fortsatt skolgång. Det finns ett väl utvecklat samarbete mellan förskoleklassen och årskurs 1.

Flertalet av eleverna i Lane Ryr skola når mål att uppnå i årskurs 5 i engelska, matematik och svenska såväl läsåret 2005/06 som 2006/07. I jämförelse med genomsnittet i kommunen är dock resultatet något sämre i engelska och svenska men i matematik något bättre. Det är viktigt att skolan snarast inleder ett arbete för att följa upp och analysera dessa skillnader i måluppfyllelse och utifrån resultaten av dessa analyser vidta relevanta åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Lane Ryrs skola måste också bättre säkerställa att verksamheten utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling måste utvecklas till att omfatta samtliga ämnen. Vidare måste skolans kvalitetsredovisning snarast rättas till och kvalitetsarbetet förbättras. En annan viktig del är att elevernas kännedom om de nationella målen för utbildningen bör öka för att därigenom också förbättra elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över sin utbildning. Skolan har vid tillfället för inspektionen en vikarierande rektor. Rektorn har inte gått den statliga rektorsutbildningen eller någon annan relevant ledarutbildning avsedd för funktionen. Med hänvisning till de brister och förbättringsområden som framkommer i rapporten är det viktigt att den vikarierande rektorn får både stöd och relevant fortbildning för detta arbete. Det är rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna i

skolan som har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Vid Lane Ryrs skola är eleverna medvetna om att de kan påverka sin skolsituation gällande skolövergripande frågor genom bland annat klassrådets och elevrådets verksamhet.

Skolans värdegrundsarbete är huvudsakligen väl fungerande vilket bland annat visar sig i att det finns en god social gemenskap och ett vänligt bemötande på skolan. Enligt elever, lärare och skolledning är mobbning eller annan kränkande behandling mycket ovanligt vid skolan. Skolans likabehandlingsplan uppfyller dock inte de krav som ställs på en sådan plan. Inspektörerna vill i sammanhanget låta belysa att Lane Ryrs skola ligger i ett område med få invånare som har utländsk bakgrund. På skolan finns det vid inspektionstillfället inte någon elev som har utländsk bakgrund. Skolan har därför ett stort ansvar för att förbereda dess elever på att samhället idag är mångkulturellt och att de framdeles kommer att möta människor med olika bakgrund.

Eleverna vid skolan har i huvudsak tillgång till utbildning i den omfattning som ska erbjudas enligt de nationella bestämmelserna men det finns brister som måste åtgärdas.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, (Lpo 94).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte kraven i förordningen (3 och 3a §§ förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Samtliga elever erbjuds inte elevens val i enlighet med bestämmelserna (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).
- Eleverna erbjuds ingen undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap före utgången av årskurs 5 vilket medför att eleverna inte ges möjlighet att nå målen i ämnet i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, förordningen om kursplaner för grundskolan och bilaga 3 till skollagen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör bättre följa upp att verksamheten utvecklas så att den svarar mot uppställda mål.
- Skolan bör arbeta för att förbättra elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över sin utbildning.
- Skolan bör arbeta för att öka elevernas kännedom om de nationella målen för utbildningen.
- Skolans arbete med individuella utvecklingsplaner bör förbättras avseende innehåll och omfattning.
- Ledarskapet bör stärkas för att främja skolans utveckling och säkerställa en likvärdig utbildning för alla elever i skolan.
- Skolans kvalitetsarbete bör förbättras.

Kunskaper

Resultat och utvärdering av lärandet

Verksamhetsbesök och intervjuer visar att eleverna i förskoleklassen ges goda möjligheter till utveckling och lärande och en grund för fortsatt skolgång. Enligt inspektörernas bedömning finns det ett väl utvecklat samarbete mellan förskoleklassen och årskurs 1.

Inspektörerna bedömer att det i Lane Ryrs skola finns ett utvecklat system för att diagnostisera och dokumentera elevernas kunskapsutveckling i ämnena engelska, matematik och svenska. Däremot redovisas inte något sätt för systematisk uppföljning och analys av kunskapsutvecklingen i skolans övriga ämnen i relation till de kunskapsmål som anges i läroplanen och i kursplanerna. Inspektörerna bedömer därför att uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i årskurs 5 måste utvecklas till att omfatta samtliga ämnen. Se vidare om ledning och kvalitetsarbete nedan.

Tabell 1. *Andel elever vid Lane Ryrs skola, samt andelen elever i kommunen (i procent) som har uppnått kursplanemålen för årskurs 5 i ämnena svenska, engelska och matematik, läsåren 2005/06 och 2006/07.*

	Engelska		Matematik		Svenska	
	2005/06	2006/07	2005/06	2006/07	2005/06	2006/07
Lane Ryrs skola	85	90	94	86	83	81
Kommunen	89	83	81	71	84	68

Källa: Kommunens sammanställning av resultat från alla Uddevalla kommuns skolor vid de nationella ämnesproven för årskurs 5 för läsåren 2005/06 och 2006/07.

Av tabellen framgår att flertalet elever i Lane Ryrs skola når mål att uppnå i årskurs 5 i engelska, matematik och svenska såväl läsåret 2005/06 som 2006/07. Inspektörerna noterar att resultaten i jämförelse med genomsnittet i kommunen har förbättrats och är påtagligt högre i såväl engelska som matematik och svenska läsåret 2006/07.

För genomförandet av de fastställda målen ska det finnas en arbetsplan. Arbetsplanen ska utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Rektorn beslutar om arbetsplanen. Arbetsplanen ska kontinuerligt följas upp och utvärderas. Lane Ryrs skola har en arbetsplan som utgår från såväl mål i läroplanen som mål från kommunens skolplan. Planen avser läsåret 2005/06.

Intervjuer med personal och dokumentstudier visar att kunskapssynen och synen på lärandet i skolan huvudsakligen speglar dem som uttrycks i läroplanen och kursplanerna.

Enligt läroplanen ska skolan eftersträva att varje elev successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning. Lektionsbesök visar dock att det finns få tillfällen där eleverna i enlighet med läroplanens riktlinjer får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar, får möjlighet till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang. Dessutom visar skolans arbetsplan samt intervjuer med personal och elever få exempel på hur skolan i enlighet med bestämmelserna arbetar för att eleverna efter ålder och mognad ska kunna påverka innehåll i undervisningen, arbetssätt och arbetsformer. Dokumentstudier, intervjuer med lärare och elever samt besök i verksamheten visar att skolan inte

på ett systematiskt sätt använder skolans arbetsplan för att följa upp att undervisningen ligger i linje med nationella mål och riktlinjer.

Vidare visar intervjuer och lektionsbesök att det finns skillnad i elevernas kunskap om kursplanernas mål beroende på ämne och lärare. Om elever inte har vetskap om kursplaners mål är det dessutom svårt för dem att veta vad de kan ta ansvar för, ha inflytande över eller om de blir rättvist bedömda.

Inspektörerna bedömer att skolan bättre bör följa upp att verksamheten utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Vidare bedömer inspektörerna att skolan bör arbeta för att öka elevernas kännedom om de nationella målen för utbildningen för att därigenom också förbättra elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över sin utbildning.

Individanpassning och särskilt stöd

Dokumentation av elevernas kunskapsutveckling är ett viktigt redskap för att kunna följa elevernas kunskapsutveckling och för att kunna bedöma när stödsatser behöver sättas in. Dokumentation är också en viktig förutsättning för den information som ska ges under utvecklingssamtalet.

Intervjuer och dokument visar att varje enskild elev, i enlighet med bestämmelserna, har en individuell utvecklingsplan (IUP). Inspektionen visar dock att det finns en variation mellan lärare och ämne vad gäller innehåll och omfattning i utvecklingsplanerna. Det finns utvecklingsplaner som tar upp ett flertal ämnen men också planer som huvudsakligen tar upp ämnena engelska, matematik och svenska. Vidare saknas det i några av planerna en redogörelse för såväl vem som ansvarar för olika insatser som ska genomföras samt för hur eleven ska fortsätta utvecklas mot de mål som satts upp. Inspektörerna vill i sammanhanget hänvisa till vad som sägs ovan om att det finns skillnad i elevernas kunskap om kursplanernas mål beroende på ämne och lärare.

Inspektörerna bedömer därför att skolans arbete med individuella utvecklingsplaner bör förbättras avseende innehåll och omfattning. Inspektörerna vill i sammanhanget hänvisa till vad som sägs ovan om att uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling måste utvecklas till att omfatta samtliga ämnen.

Med koppling till skolans bristande uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling visar inspektionen att det i Lane Ryrs skola ges särskilt stöd nästan uteslutande i svenska, engelska och matematik. Inspektörerna vill därför framhålla vikten av att skolan analyserar och följer upp om eleverna får det stöd de har rätt till i samtliga ämnen. Enligt den statliga regleringen i skollag och skolförordning är elevernas rätt till stöd inte begränsad till vissa ämnen utan gäller samtliga ämnen. En elev ska ges stödundervisning, om det befaras att eleven inte kommer att nå de mål som minst ska ha uppnåtts vid slutet av det femte och det nionde skolåret eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd.

Normer och värden

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever. Elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning.

Eleverna vid Lane Ryrs skola är medvetna om att de kan och har möjlighet att påverka sin skolsituation. Genom bland annat klassrådets och elevrådets konti-

nuerliga möten finns enligt inspektörernas bedömning en väl fungerande samverkan kring skolövergripande frågor.

Vid inspektionsbesöket noterar inspektörerna att det finns en god social gemenskap och ett vänligt bemötande på skolan. Vidare är det ett öppet och accepterande klimat såväl elever emellan som mellan lärare och elever. Detta är också vad samtliga intervjuade framhåller. Enligt elever, lärare och skollädares är mobbning eller annan kränkande behandling mycket ovanligt vid skolan.

Enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder det numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Huvudmannen ska enligt lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna och den ska utgå från en kartläggning av den egna verksamheten.

Vid Lane Ryrs skola finns det sedan flera år ett huvudsakligen väl fungerande arbete för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Personal och elever på skolan är engagerade i värdegrundsarbetet via exempelvis så kallade trygghets- kamratstödgrupper.

En del i skolans värdegrundsarbete är skolans likabehandlingsplan. Planen kan dock inte anses motsvara en sådan likabehandlingsplan som den nya lagen kräver då den exempelvis inte tydligt och konkret utifrån Lane Ryrs skolas behov anger vilka åtgärder som behövs för att främja likabehandling och förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Vidare ska det i planen framgå en ansvarsfördelning mellan rektorn och personal. Dessutom innehåller planen inte riktlinjer för personalen om hur en utredning ska gå till eller rutiner för hur utredningen ska dokumenteras. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling. Se också vidare i den för kommunen övergripande rapporten för bedömning av de likabehandlingsplaner som finns i kommunens skolor.

Lane Ryrs skola ligger i ett område med få invånare som har utländsk bakgrund. På skolan finns det vid inspektionstillfället inte någon elev som har utländsk bakgrund. Inspektörerna vill därför framhålla vikten av att skolan har ett stort ansvar för att förbereda dess elever på att samhället idag är mångkulturellt och att de framdeles kommer att möta människor med olika bakgrund.

Ledning och kvalitetsarbete

Styrning och ledning

I skolområde Öster – Söder finns det en områdeschef. Hon är chef för samtliga rektorer i såväl förskoleverksamheten och skolbarnomsorgen som skolan. Områdeschefen och skolledarna inom det centrala skolområdet utgör en ledningsgrupp för området och träffas regelbundet för att diskutera och planera exempelvis gemensamma utvecklingsfrågor.

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Vid Lane Ryrs skola finns det innevarande läsår en vikarierande rektor. Hon har det övergripande ledningsansvaret för skolans verksamhet och ekonomi. Som stöd för sitt arbete har rektorn bland annat områdeschefen för skolområdet. Områdeschefen för skolområdet har tidigare varit rektor för Lane Ryrs skola i många år.

Ledningen av pedagogiskt utvecklingsarbete och övrigt kvalitetsarbete styrs av rektorn men arbetslagen tar det faktiska ansvaret för att det kommer till stånd. Rektorns ledning av det pedagogiska arbetet utövas bl.a. genom att hon regelbundet deltar vid de gemensamma arbetsplatsträffarna och studiedagarna.

Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Som tidigare nämnts har Lane Ryrs skola en vikarierande rektor som tillträdde så sent som vid starten av innevarande läsår. Hon är utbildad förskollärare och dessutom vidareutbildad i pedagogik och har tjänstgjort vid skolan i flera år. Rektorn har inte gått den statliga rektorsutbildningen eller någon annan relevant ledarutbildning avsedd för funktionen. Inspektörerna finner i intervjuer med områdeschefen, rektorn och personal att det är oklart om rektorn är införstådd med alla uppgifter och allt det ansvar som åvilar rektorn enligt de nationella styrdokumenterna.

Utbildningsinspektionen visar dels på brister avseende områden som rektorn ansvarar för enligt de nationella styrdokumenterna dels på flera förbättringsområden där den pedagogiska ledningen har avgörande betydelse för hur långt skolan kommit och hur den utvecklas vidare. Som en följd av detta bedömer inspektörerna att ledarskapet bör stärkas för att främja skolans utveckling och säkerställa en likvärdig utbildning för alla elever i skolan.

Inspektörerna förutsätter att kommunen arbetar för att den vikarierande rektorn får både stöd och relevant fortbildning för detta arbete.

Kvalitetsarbete

Enligt läroplanen måste skolan utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt provas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder provas och utvecklas.

Skolans kvalitetsredovisning ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för en ökad måluppfyllelse. Arbete med kvalitetsredovisningen ska främja skolans kvalitetsarbete.

Som ett led i uppföljningen och utvärderingen upprättar Lane Ryrs skola årligen i enlighet med bestämmelserna en skriftlig kvalitetsredovisning, också kallad verksamhetsberättelse. Underlaget för kvalitetsredovisningen arbetas fram i

arbetslagen, ställs samman av rektorn och går tillbaka till arbetslagen för godkännande innan det går vidare till förvaltningen. Enligt inspektörernas bedömning ger kvalitetsredovisningen information om verksamheten på väsentliga punkter och bidrar till att skapa underlag för beslut om skolans utveckling. Inspektörerna konstaterar dock att kunskapsresultat i andra ämnen än engelska, matematik och svenska inte redovisas, följs upp och utvärderas i Lane Ryrs skola. Det finns i skolans kvalitetsredovisning inte en samlad bild av elevernas kunskapsresultat. Dessutom måste skolan i sin kvalitetsredovisning följa upp och utvärdera sin likabehandlingsplan.

Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav. Se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

Det är i arbetslagen och i den pedagogiska utvecklingsgruppen som förbättringsarbetet planeras. Inspektörerna bedömer detta arbete som bra. Med hänvisning till de brister som finns i skolans kvalitetsredovisning bedömer dock inspektörerna att det finns utrymme att förbättra skolans kvalitetsarbete. En förutsättning i arbetet för att eleverna ska nå kunskapsmålen är att skolan har kunskap om de kunskapsresultat som uppnåtts. Kvalitetsredovisningen har bland annat till syfte att synliggöra resultaten i verksamheten och ge underlag för de förändringar som behövs för att uppnå högre måluppfyllelse. Att synliggöra resultat är inte bara en fråga om att kontrollera hur ansvaret fullföljs, det är också en fråga om hur arbetet ska bedrivas vidare. Inspektörerna konstaterar också att personalen inte uppfattar kvalitetsredovisningen som ett instrument för det lokala utvecklingsarbetet.

Vidare bedömer inspektörerna att skolans kvalitetsarbete bör förbättras. Det finns också anledning för skolan att diskutera hur kvalitetsredovisningen ska utvecklas för att vara ett stöd i det lokala kvalitetsarbetet.

Tillgång till likvärdig utbildning

Eleverna vid Lane Ryrs skola har i huvudsak tillgång till utbildning i den omfattning som ska erbjudas enligt de nationella bestämmelserna. I den nationella timplanen anges dock ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Vidare ska styrelsen erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val.

Intervjuer med rektorn, lärare och elever visar dock att eleverna vid Lane Ryrs skola inte erbjuds elevens val enligt bestämmelserna. Områdeschefen, tidigare rektor vid skolan, bekräftar att elevens val inte erbjudits eleverna "under några års tid".

Vidare finns det i hem- och konsumentkunskap enligt de nationella kursplanerna mål som eleverna ska uppnå i det femte skolåret. Intervjuer med lärare och elever visar att eleverna vid Lane Ryrs skola inte erbjuds undervisning i hem- och konsumentkunskap före utgången av årskurs 5, vilket också bekräftas av områdeschefen. Eleverna får därmed inte, i enlighet med bestämmelserna möjlighet att uppnå målen för hem- och konsumentkunskap i det femte skolåret.

Inspektörerna bedömer att samtliga eleverna vid Lane Ryrs skola, i enlighet med bestämmelserna, inte har tillgång till elevens val. Vidare får eleverna ingen undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap före utgången av årskurs 5 vilket medför att eleverna inte ges möjlighet att nå målen i årskurs 5.

Resurser

Personalen är i huvudsak väl utbildad för den undervisning de bedriver. Vidare är, enligt inspektörernas iakttagelser och intervjuer med lärare och elever, läro-medelskvaliteten god. Inspektörerna bedömer att eleverna ges förutsättningar att nå de nationella målen för utbildningen.

Datum	Ort
2008-05-08	Göteborg

Thomas Nilsson

Mats Aronsson